

EU:n kauppasopimukset hyödyttävät suomalaisyrityksiä

Suurin osa maailmankaupasta käydään Maailman kauppajärjestöön (World Trade Organization, WTO) kuuluvien maiden kesken. WTO:ssa jäsenet ovat yhdessä sopineet siitä, millä ehdoilla maailmankauppaa käydään sekä miten poistetaan kaupan esteitä. WTO:ssa sovitaan myös siitä, kuinka korkeita tulleja jäsenet voivat periä keskinäisessä kaupassaan.

Halutessaan yksittäiset maat voivat edelleen tiivistää kauppasuhteitaan ja vapauttaa kahdenvälistä kauppaa solmimalla kauppasopimuksia.

EU:lla on yhteinen kauppapolitiikka, mikä tarkoittaa sitä, että kauppasuhteet EU:n ulkopuolisten maiden kanssa määritellään EU-tasolla. Näin ollen Suomi EU:n jäsenenä ei neuvotele kauppasopimuksia vaan sopimukset neuvotellaan EU-tasolla. Neuvotteluista vastaa Euroopan komissio. Kansalaisilla, yrityksillä ja muilla sidosryhmillä on mahdollisuus vaikuttaa kauppasopimusten sisältöön esimerkiksi osallistumalla Euroopan komission kauppapolitiikan pääosaston (DG Trade) järjestämiin kuulemisiin. Suomi vaikuttaa aktiivisesti neuvotteluiden sisältöön osana Euroopan unionin neuvoston toimintaa, joka hyväksyy sopimukset unionin puolesta.

EU:lla ja Suomella sen osana on kauppasopimus muun muassa Kanadan, Etelä-Korean, Sveitsin ja Japanin kanssa. Sopimuksen Singaporen kanssa on määrä tulla voimaan lähikuukausina ja Vietnamin kanssa vuonna 2019. Myös EU:n ja Meksikon välisen sopimuspäivityksen voimaan tuloa valmistellaan.

EU myös neuvottelee parhaillaan kauppasopimuksista useiden kauppakumppanien kanssa kuten Indonesia ja Chile (päivitys). Mercosurin kanssa neuvottelut on saatu päätökseen.

EU:n kauppasopimukset eroavat toisistaan.

- **Vapaakauppasopimuksilla** avataan vastavuoroisesti markkinoita. Tätä tehdään siten, että yhdessä sovittujen sääntöjen mukaisesti esimerkiksi parannetaan toisen osapuolen tavaroiden markkinoillepääsyä poistamalla tulleja sekä sovitaan palvelukauppaa ja investointeja koskevista sitoumuksista. Sopimusten sisältö vaihtelee sopimuskohtaisesti. Esimerkkejä ovat Etelä-Korea, Kanada, Japani, Singapore ja Vietnam.
- **Taloukumppanuussopimuksilla (Economic Partnership Agreements, EPA)**, joita EU on neuvotellut Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) maiden kanssa, vapautetaan AKT-maiden ja EU:n välistä kauppaa. EPA-sopimusten kattavuus vaihtelee sopimuksittain. Kaupan vapauttamisen lisäksi tavoitteena on AKT-maiden kehityksen edistäminen.
- **Assosiaatiosopimukset** syventävät osapuolena olevan maan poliittista ja taloudellista yhteistyötä EU:n kanssa. Näihin sisältyy vapaakauppaosio. EU:lla on tällainen sopimus voimassa muun muassa Ukrainan ja Chilen kanssa.
- **Tulliliiton** jäsenet sopivat keskinäisen tavarakaupan vapauttamisen lisäksi yhtenäisestä ulkotullista tuonnille kolmansista maista. EU:lla on tulliliitto Turkin kanssa.

Näiden lisäksi EU solmii kumppanuus-, yhteistyö- ja puitesopimuksia. Sopimuksilla sovitaan EU:n ja kolmannen maan välisestä poliittisesta, taloudellisesta ja sektorikohtaisesta yhteistyöstä sekä vuoropuhelusta. Sopimukset saattavat sisältää myös kauppayhteistyötä, mutta niillä ei esimerkiksi alenneta tulleja tai myönnetä markkinoillepääsyä palvelukaupassa. EU:lla on kumppanuus-, yhteistyö- ja puitesopimus muun muassa Kazakstanin kanssa.

EU:n kauppasopimukset

Voimassa olevat sopimukset

Maa (sopimus)	Linkki sopimukseen	Lisätietoja (englanniksi)
Albania (Läntinen Balkan) **	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Algeria	Assosiaatiosopimus	Algeria
Andorra	Tulliliitto (englanniksi)	-
Antigua ja Barbuda (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Bahama (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Barbados (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Belize (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Bosnia ja Hertsegovina (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Botswana (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Chile **	Assosiaatiosopimus	Chile
Costa Rica *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Costa Rican välillä	Central America
Dominica (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Dominikaaninen tasavalta (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Ecuador (Kolumbian ja Perun kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
Egypti	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Egypt
El Salvador *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja El Salvadorin välillä	Central America
Etelä-Afrikka	Taloukumppanuussopimus	South Africa
Etelä-Korea	Vapaakauppasopimus	South Korea
Fidži (Papua-Uusi-Guinean ja Samoan kanssa) *	Väliaikainen kumppanuussopimus	Pacific
Färsaaret	Sopimus	-
Georgia	Assosiaatiosopimus	Georgia
Ghana *	Ensivaiheen taloukumppanuussopimus	West Africa
Grenada (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Guatemala *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Guatemalan välillä	Central America
Guyana (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Honduras *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Hondurasin välillä	Central America
Islanti	Euroopan talousalue - sopimus (englanniksi)	Iceland
Israel	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Israel
Jamaika (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean

Japani	Taloukumppanuussopimus (kyseessä on vapaakauppasopimus)	Japan
Jordania	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Jordan
Kamerun (Keski-Afrikka) *	Ensivaiheen taloukumppanuussopimus	Central Africa
Kanada *	Laaja-alainen talous- ja kauppasopimus	Canada
Kolumbia (Perun ja Ecuadorin kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
Komorit *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
Kosovo	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	-
Lesotho (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Libanon	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Lebanon
Madagaskar (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
Makedonia (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Marokko **	Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Morocco
Mauritius (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
Meksiko **	Gloobalisopimus	Mexico
Moldova	Assosiaatiosopimus	Moldova
Montenegro (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Mosambik (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Namibia (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Nicaragua *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Nicaraguan välillä	Central America
Norja	Euroopan talousalue - sopimus (englanniksi)	Norway
Norsunluurannikko *	Ensivaiheen taloukumppanuussopimus	West Africa
Palestiinalaishallinto	Väliaikainen Euro-Välimeri-assosiaatiosopimus	Palestine
Panama *	Assosiaatiosopimus Sopimuksen soveltaminen EU:n ja Panaman välillä	Central America
Papua-Uusi-Guinea (Fidžin ja Samoan kanssa) *	Väliaikainen kumppanuussopimus	Pacific
Peru (Kolumbian ja Ecuadorin kanssa) *	Kauppasopimus	Andean Community
Samoa *	Väliaikainen kumppanuussopimus	Pacific
San Marino	Tulliliitto	-
Serbia (Läntinen Balkan)	Vakautus- ja assosiaatiosopimus	Western Balkans
Seychellit (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)
St. Kitts ja Nevis (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
St. Lucia (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
St. Vincent ja Grenadiinit (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Suriname (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Swazimaa (SADC)	Taloukumppanuussopimus	Southern African Development Community (SADC)
Sveitsi	Sopimus (vain ranskaksi, saksaksi, hollanniksi ja italiaksi)	Switzerland
Trinidad ja Tobago (CARIFORUM) *	Taloukumppanuussopimus	Caribbean
Tunisia **	Assosiaatiosopimus	Tunisia

Turkki	Tulliliitto	Turkey
Ukraina *	Assosiaatiosopimus	Ukraine
Zimbabwe (ESA) *	Taloukumppanuussopimus	Eastern and Southern Africa (ESA)

* Väliaikaisesti sovellettavana

** Päivitetävänä

Sopimukset, jotka eivät ole voimassa tällä hetkellä

Maa (sopimus)	Linkki sopimukseen	Status	Lisätietoja (englanniksi)
Argentiina (Mercosur)	Assosiaatiosopimus	Odottaa allekirjoitusta	Mercosur
Brasilia (Mercosur)	Assosiaatiosopimus	Odottaa allekirjoitusta	Mercosur
Burundi (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Djibouti (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Eritrea (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Etiopia (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Haiti (CARIFORUM)	Taloukumppanuussopimus	Odottaa vahvistusta	Caribbean
Kenia (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Allekirjoitettu, astuu voimaan, kun myös Burundi, Tansania ja Uganda ovat allekirjoittaneet	East African Community (EAC)
Paraguay (Mercosur)	Assosiaatiosopimus	Odottaa allekirjoitusta	Mercosur
Ruanda (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Allekirjoitettu, astuu voimaan, kun myös Burundi, Tansania ja Uganda ovat allekirjoittaneet	East African Community (EAC)
Sambia (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Singapore	Vapaakauppasopimus (englanniksi)	Tulee voimaan 2019	Singapore
Sudan (ESA)	Taloukumppanuussopimus	Allekirjoitettu, ei vielä väliaikaisesti sovellettu	Eastern and Southern Africa (ESA)
Syyria	Yhteistyösopimus	Voimassa, soveltaminen osittain keskeytetty	Syria
Tansania (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Uganda (EAC)	Taloukumppanuussopimus (linkit sopimukseen ja liitteisiin)	Odottaa allekirjoitusta	East African Community (EAC)
Uruguay (Mercosur)	Assosiaatiosopimus	Odottaa allekirjoitusta	Mercosur
Vietnam	Vapaakauppasopimus (englanniksi)	Tulee voimaan 2020	Vietnam

Esimerkkejä kauppasopimusten hyödyistä:

EU:n ja Kanadan välinen kauppasopimus (CETA) helpottaa vientiä Kanadaan. Esimerkiksi tavarankuljetukseen tarkoitettujen moottoriajoneuvojen tulli laskee 6,1 prosentista nolnaan prosenttiin.

Myös viranomais Hankinnat tarjoavat mielenkiintoiset markkinat suomalaisyrityksille, kun CETA avaa laajat mahdollisuudet etenkin alue- ja paikallistason hankintakilpailuissa.

EU:n ja *Japanin* välinen kauppasopimus tuli voimaan helmikuussa 2019, ja sopimus avaa uusia mahdollisuuksia esimerkiksi elintarviketiennille. Tullit poistuvat tai laskevat merkittävästi esimerkiksi juustoilta, suklaalta ja sian- ja naudanlihalla.

EU:n ja Etelä-Korean välinen kauppasopimus helpottaa vientiä laskemalla tai poistamalla tulleja merkittävästi. Esimerkiksi lääketieteessä käytettävien kojeiden ja laitteiden tullit poistuivat (vrt. tulli aikaisemmin 8,0 prosenttia), ja pakastesianlihan tullit poistuivat (vrt. tulli aikaisemmin 25,0 %).

Lisätietoja löydät:

Euroopan komission kauppapolitiikan pääosasto (DG Trade) http://ec.europa.eu/trade/index_en.htm
- Ajankohtaista tietoa EU:n kauppasopimuksista

Markkinoillepääsy tietokanta (<http://madb.europa.eu>)

- Hyödyllistä tietoa yrityksille, jotka vievät tavaroita EU:n ulkopuolisiin maihin. Tietokannasta löytyy muun muassa yli 120 maan osalta tietoja tullitasoista ja tullaukseen tarvittavista asiakirjoista, vapaakauppasopimuksista ja alkuperäsäännöistä sekä kaupan esteistä.

Ulkoministeriö

- Ohje yrityksille kauppasopimusten tullinalennusten hyödyntämiseksi
<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=50085&contentlan=1&culture=fi-FI>

Tulli

- Kattavammat kuvaukset tullietuuskohtelusta (tulli.fi/yritysassiakkaat)

Lisätietoja:

Ulkoministeriö

Taloudellisten ulkosuhteiden osasto

Markkinoillepääsy-yksikkö

TUO-20@formin.fi

Tämä esite on ohjeellinen ja sisältää yleisluontoista informaatiota.

